

Тетяна Острікова

аспірантка кафедри фінансового права Інституту права Київського національного університету імені Тараса Шевченка (Київ, Україна)
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7059-7565>
ostrikovawork@gmail.com

УДК 351.713:339.543:342.922

ПРАВОВИЙ СТАТУС АВТОРИЗОВАНОГО ЕКОНОМІЧНОГО ОПЕРАТОРА В УКРАЇНІ

АНОТАЦІЯ. У статті аналізується правовий статус авторизованого економічного оператора (АЕО) та робиться спроба напрацювати рекомендації, які спрямовані на його вдосконалення. Зазначається, що правовий статус АЕО має збірний, універсальний характер, притаманний статусам різних учасників зовнішньоекономічної діяльності, зокрема, імпортерів, експортерів, перевізника, митного представника, утримувача складу; відображає особливості юридичної особи та її становища у системі митних правовідносин тощо.

Метою статті є здійснення спроби визначення правового статусу АЕО в Україні.

Визначено, що правовий статус АЕО – це сукупність основних прав, обов'язків, законних інтересів, правосуб'єктність, юридична відповідальність і правові засади функціонування підприємства-резидента, що виконує будь-яку роль у міжнародному ланцюзі постачання товарів (виробник, експортер, імпортер, митний представник, перевізник, експедитор, утримувач складу), отримало авторизацію відповідно до вимог митного законодавства та набуло статус АЕО. Елементи правового статусу умовно поділяються на цільовий, компетенційний та організаційно-структурний блоки. Основним елементом правового статусу АЕО, що виділяє його з родової групи юридичних осіб у межах митних правовідносин, є право на застосування спеціальних спрощень.

Ключові слова: авторизований економічний оператор; правовий статус; права й обов'язки; юридична відповідальність; спрощення і переваги.

Україна, проголосивши курс на євроінтеграцію та ратифікувавши Угоду про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом (далі – ЄС), Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони¹, взяла на себе зобов'язання із наближення свого митного законодавства до низки регламентів Європейського Парламенту та Ради ЄС, а також міжнародних конвенцій, зо-

¹ Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text> (дата звернення: 13.09.2021).

крема з метою спрощення митних процедур для суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, спрощення руху товарів між Україною та ЄС, суттєвого спрощення митних формальностей для підприємств із високим ступенем довіри (запровадження у Митному кодексі України (далі – МК України)² нового інституту митного права – авторизованого економічного оператора (далі – АЕО)), статус якого надається митними органами згідно з МК України, а рішення про надання статусу якого та про анулювання авторизації приймається центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну митну політику. Визнання ж митними адміністраціями іноземних держав авторизації АЕО, отриманої підприємствами-резидентами, здійснюється відповідно до міжнародних договорів України³. В умовах глобалізації торговельних зв'язків найбільш важливою формою реалізації партнерських взаємовідносин між митними органами та підприємствами – суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності є отримання останніми, за умови відповідності визначеним законом критеріям, статусу АЕО. Нагадаємо, правовою основою для запровадження інституту АЕО стали Конвенція про спрощення формальностей у торгівлі товарами⁴, Конвенція про процедуру спільного транзиту⁵ зі змінами тощо, у результаті чого була ухвалена низка міжнародних документів, положення яких зумовили ухвалення нового Митного Кодексу ЄС⁶, який багато в чому і став основою (прообразом) для запровадження нового інституту АЕО в Україні. З огляду на доктринальну й законодавчу новизну інституту АЕО та переважну відсутність досвіду його практичної реалізації виникає потреба аналізу правового статусу останнього та визначення його місця в системі митного права України. Це дасть змогу розкрити зміст, максимально точно визначити характер і межі правових можливостей АЕО як суб'єкта митно-правових відносин.

Слід відзначити, що актуальність і новизна означеної проблематики підносять дослідження правового статусу інституту АЕО на якісно новий рівень. Нині з'являється все більше наукових праць, що досліджують окремі правові питання, пов'язані з впровадженням і функціонуванням АЕО у вітчизняній митній сфері. Дослідженню окремих аспектів спрощення митних процедур присвячено праці: В. Авер'янова, С. Алексеева, Ю. Битяка, І. Бережнюка, В. Гаращука, Є. Гармаша, І. Голосниченка,

² Митний кодекс України: Закон України від 13 березня 2012 р. № 4495-VI <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>> (дата звернення: 16.09.2021).

³ 'Митні питання та сприяння торгівлі' (*Євроінтеграційний портал Україна-Європа*) <<https://eu-ua.kmu.gov.ua/yevrointehratsiia/mytni-pytannia-ta-spryannia-torhivli>> (дата звернення: 16.09.2021).

⁴ Конвенція про спрощення формальностей у торгівлі товарами від 22 травня 1987 р. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/987_012#Text> (дата звернення: 16.09.2021).

⁵ Конвенція про процедуру спільного транзиту від 13 серпня 1987 р. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_001-87#Text> (дата звернення: 16.09.2021).

⁶ Регламент Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 952/2013 від 9 жовтня 2013 р. про встановлення Митного кодексу Союзу <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/984_009-13#Text> (дата звернення: 16.09.2021).

М. Губи, Є. Додіна, Н. Дукової, С. Ківалова, Т. Коломоєць, В. Колпакова, В. Копейчикова, Б. Кормича, Н. Крестовської, Т. Латковської, А. Мазура, А. Малько, І. Міщенко, Д. Некрасова, П. Пашка О. Скакун, С. Терещенка, В. Тимощука, І. Федотової та ін. Водночас слід звернути увагу на відсутність проведення комплексного дослідження правового статусу АЕО. Вважаємо, що проблематика правового статусу в правовій науці є однією із центральних. Правовий статус дійсно можливо назвати “відправною точкою”, “фундаментом” законодавчо-сконструйованої моделі АЕО в Україні. Переконані, чітке розуміння функцій, прав, обов’язків, повноважень і взаємодії АЕО з іншими учасниками митних правовідносин дасть змогу уникнути інформаційного та доктринального протиріччя ідей, що натепер утворилося навколо досліджуваного інституту. Окрім того, допоможе краще зрозуміти відповідність національного законодавства міжнародним стандартам у царині митного регулювання, що, безперечно, є важливим кроком у процесі вдосконалення не лише інституту АЕО, а й митного адміністрування та розвитку теорії митного права загалом.

Метою дослідження є здійснення спроби визначення правового статусу АЕО в Україні.

Актуальність підсилюється фактом відсутності сформованості в доктрині уніфікованого тлумачення категорії “правовий статус авторизованого економічного оператора” та відсутністю комплексного аналізу норм права, що визначають умови надання (отримання), припинення та скасування статусу АЕО з урахуванням правозастосовної практики тощо.

Інститут АЕО нині є відносно новим елементом складного механізму державного управління, запровадження якого передбачає надання суттєвих спрощень митних формальностей для підприємств із так званим “високим ступенем довіри”; створення передумов для подальшого надання митними органами України та країн ЄС статусу АЕО та участь українських АЕО у формуванні так званих “безпечних ланцюгів” постачання товарів відповідно до вимог Рамкових стандартів Всесвітньої митної організації; підвищення конкурентоспроможності українських підприємств на зовнішньому та внутрішньому ринках тощо.

У теорії права категорія “правовий статус” вживалася вченими-правниками переважно щодо прав і свобод людини, однак згодом відбулася трансформація у бік розширення його значення, а отже, його почали вживати стосовно юридичних осіб приватного та публічного права. Нині під цією категорією в доктрині визначають систему соціально допустимих нормативно закріплених і гарантованих авторитетом держави можливостей особистості як суб’єкта певних правовідносин. До визначення вказаної категорії слід також включати права, свободи, обов’язки та від-

повідальність особи, його правосуб'єктність⁷. Отже, можна стверджувати, що складова “статус”

визначає становище, положення відповідного суб'єкта у соціальній системі, що виражається, здебільшого у правах та обов'язках; а елемент “правовий” говорить нам про те, що ці права та обов'язки містяться у відповідних нормативних актах, тобто отримали закріплення у нормах права⁸.

Відтак правовий статус слугує правовою конструкцією, що формується безпосередньо з метою моделювання правових можливостей та правових зв'язків абстрактного суб'єкта права⁹, у нашому випадку авторизованого економічного оператора.

Положення загальної теорії права передбачають виокремлення в структурі правового статусу таких елементів: права, обов'язки, законні інтереси, правосуб'єктність, юридична відповідальність та правові засади¹⁰. На думку В. Венедиктова та М. Іншина, у структуру цього поняття входять такі елементи: основні права й обов'язки, законні інтереси, правосуб'єктність, громадянство, юридична відповідальність, правові принципи, правові норми, що встановлюють цей статус, правовідносини загального (статусного) виду¹¹.

З огляду на поставлену мету, відзначимо, що поняття “вдосконалення” у широкому сенсі означає “зміну у чому-небудь у бік поліпшення; результат такої зміни”¹², тобто можна припустити, що це зміни, спрямовані на покращення стану суб'єкта, надання йому нових якостей, що необхідні для забезпечення відповідності динамічним зовнішнім умовам відповідно до мети його діяльності. На нашу думку, вдосконалення правового статусу АЕО слід розглядати як процес, у межах якого елементам правового статусу АЕО надається оновлене змістове та якісне наповнення. У цьому контексті правозастосовна практика, правові норми, що регулюють правовідносини за участю АЕО, вважаються тим правовим інструментом, а також орієнтиром, на основі якого елементи адміністративного статусу АЕО можуть бути піддані аналізу.

Слід зауважити, що категорія “правовий статус АЕО”, по-перше, має збірний, універсальний характер, якби вбираючи правові статуси учас-

⁷ О Скакун, *Теорія права і держави: підручник* (4-ге вид, Алерта 2017) 528.

⁸ О Безпалова, Д Горбач, ‘Поняття та структура адміністративно-правового статусу Національної гвардії України’ (2017) 5 Форум права 31–8. DOI:10.5281/zenodo.1188950.

⁹ Н Якимчук, ‘Поняття правовий статус, правове положення, правовий модус та правовий режим: теоретико-правовий аналіз’ (2013) 3 Вісник Національної академії прокуратури України 11–8.

¹⁰ І Федотова, ‘Теоретичні аспекти визначення змісту та елементів правового статусу суб'єктів митних правовідносин’ (2012) 1 Вісник Академії митної служби України. Сер.: Право 7–12.

¹¹ В Венедиктов, М Іншин, *Статус працівників органів внутрішніх справ України як державних службовців: науково-практичний посібник* (Вид-во Нац ун-ту внутр справ 2003) 221.

¹² ‘Удосконалення’ (СЛОВНИК.ua. Портал української мови та культури) <<https://slovyk.ua/index.php?swrd=удосконалення>> (дата звернення: 16.09.2021).

ників зовнішньоекономічної діяльності, імпортерів, експортерів, перевізника, митного представника, утримувача складу. По-друге, вона (категорія) відображає особливості юридичної особи та її становища у системі митних правовідносин. По-третє, права АЕО не можуть бути реалізовані без інших його компонентів: юридичних прав та обов'язків, юридичної відповідальності, правових гарантій, без правосуб'єктності (правоздатності та дієздатності) юридичної особи тощо. При цьому категорія правового статусу дає змогу здійснити розгляд прав та обов'язків АЕО в цілісному, системному вигляді.

Керуючись загальною теорією права, правовий статус АЕО можна позначити, як загальний (статус підприємства в значенні, вжитому в МК України – юридичної особи, а також громадянина – підприємця), галузевий (у межах митного права) та спеціальний (обумовлений безпосередньо концепцією авторизованого економічного оператора)¹³. Слід також додати, що окремий рівень правового статусу характеризується відповідною низкою прав, обов'язків, обмежень, гарантій і відповідальності.

Правовий статус АЕО є частиною загального правового статусу підприємства, яке, однак, після отримання авторизації АЕО має право застосовувати спеціальні спрощення та користуватися перевагами в порядку й на умовах, визначених МК України, а обсяг таких прав залежить від типу авторизації – про надання права на застосування спеціальних спрощень (АЕО-С); про підтвердження безпеки та надійності (АЕО-Б).

При цьому АЕО, будучи юридичною особою, користується усім спектром загальних прав та обов'язків, передбачених національним законодавством (здатність бути суб'єктом речових прав, вчиняти правочини, займатись підприємницькою діяльністю, захищати свої порушені цивільні права й інтереси, здатність мати особисті немайнові права й обов'язки тощо), набуваючи, окрім загальних прав і обов'язків, додаткові (спеціальні) права й обов'язки в митних правовідносинах. Так, п. 1 ч. 1 ст. 4 МК України визначає категорію АЕО як 'підприємство, якому митними органами надано авторизацію АЕО згідно з цим Кодексом'¹⁴, а підприємство, зі свого боку, відповідно до п. 38 ч. 1 ст. 4 МК України визначається як 'будь-яка юридична особа, а також громадянин-підприємець'. При цьому п. 6² розділу XXI "Прикінцеві та перехідні положення" МК України визначено, що

протягом першого – третього років з дня набрання чинності Законом України "Про внесення змін до Митного кодексу України щодо деяких питань функціонування авторизованих економічних операторів":

¹³ Т Білоус-Осінь, 'Концепція уповноваженого економічного оператора в митному законодавстві' (дис канд юрид наук, 2015) 192.

¹⁴ Митний кодекс України (н 2).

а) центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну митну політику, приймає до розгляду заяви про надання авторизації АЕО-С виключно від підприємств, що є одночасно виробниками та експортерами (імпортерами) у значенні, наведеному у частині першій статті 12 цього Кодексу¹⁵.

Частина 2 ст. 12 МК України встановлює значення, зокрема, таких термінів:

виробник – підприємство, яке безпосередньо виготовляє товари, призначені для експорту;

експортер (імпортер) – підприємство, яке на підставі укладених ним безпосередньо або через посередника (комісіонера, агента, консигнатора тощо) зовнішньоекономічних договорів (контрактів) здійснює експорт (імпорт) товарів з переміщенням їх через митний кордон України, незалежно від митного режиму, в який поміщуються такі товари¹⁶.

Отже, нині законодавець обмежив можливість підприємств, що виконують інші ролі, ніж виробник та експортер (імпортер) одночасно, в міжнародному ланцюгу постачання товарів на прийняття Державною митною службою України до розгляду їх заяви про надання авторизації АЕО-С.

Зауважимо, спеціальний правовий статус АЕО наповнюють не всі права й обов'язки юридичної особи, а лише ті, які пов'язані з митним правом, із тими правовідносинами, які пов'язані з отриманням виключного права на застосування спеціальних спрощень і переваг при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності. Загальний статус юридичної особи у межах митних правовідносин закріплено в нормах МК України, він є однаковим для всіх юридичних осіб, що відповідають умовам його надання. Спеціальний статус фіксує особливості становища окремих АЕО (імпортерів, експортерів, митних представників, перевізників, експедиторів, утримувачів складу) та забезпечує можливість здійснення ними своєї діяльності. Водночас правовий статус АЕО можна розглядати як родовий, тобто такий, що відображає специфіку правового становища окремих категорій юридичних осіб, які володіють встановленими митним законодавством правами та обов'язками. На нашу думку, критерієм для віднесення АЕО до родової групи є вид діяльності, а також статус декларанта. Наприклад, експорт (імпорт) товарів, надання послуг у сфері перевезень¹⁷.

¹⁵ Митний кодекс України (н 2).

¹⁶ Там само.

¹⁷ Там само.

Отже, правовий статус АЕО – це юридично закріплене правове становище економічного оператора, що характеризується комплексом (системою) юридичних прав і обов'язків у зв'язку із застосуванням митних переваг (спеціальних спрощень), а також відносин із відповідальності. Зміст правового статусу АЕО включає в себе сукупність елементів, які становлять його структуру і надають змогу говорити про цілісний характер. Структуру правового статусу АЕО можна умовно поділити на такі елементи:

- цільовий блок: мета діяльності, завдання, функції діяльності авторизованого економічного оператора;
- компетенційний блок: права та обов'язки АЕО, спеціальні спрощення як виключне право на здійснення митних операцій, юридична правоздатність, дієздатність, сфера діяльності АЕО;
- організаційно-структурний блок: порядок включення до реєстру АЕО, порядок призупинення статусу АЕО, порядок виключення з реєстру АЕО, дозволи та інші способи легалізації діяльності АЕО, адміністративна відповідальність АЕО, гарантії діяльності, обмеження (заборони) діяльності, порядок взаємодії з митними органами, взаємне визнання правового статусу АЕО митними адміністраціями різних країн, повноваження органів державної влади щодо АЕО¹⁸.

Особливістю правового статусу АЕО є залежність правового становища АЕО від одного з основних елементів його статусу – права цього оператора на застосування спеціальних спрощень і користування перевагами (так званими митними преференціями). Основним елементом правового статусу АЕО, що виділяє його з родової групи юридичних осіб, є права й обов'язки щодо застосування спеціальних спрощень і користування перевагами. Окремо слід згадати права й обов'язки, пов'язані з отриманням статусу АЕО, як момент виникнення прав на застосування спрощень і переваг, тобто підставу набуття АЕО спеціального правового статусу у митних правовідносинах. При аналізі правового статусу АЕО важко залишити поза увагою такий елемент його статусу, як отримання ним авторизації, що кореспондент з наданням останньої митними органами. “Авторизація” – це процес перевірки прав користувача або іншого суб'єкта на здійснення певних дій у відповідній сфері. Термін часто вживається в комп'ютерних технологіях, наприклад, у контексті необхідності введення користувачем логіна та паролю, внаслідок чого відбувається перевірка його відповідності для авторизації на певному сайті в мережі Інтернет. Застосовуючи термін “авторизація” до митних правовідносин, можна дійти висновку, що підприємство, яке відповідає визначеним за-

¹⁸ Д. Некрасов, *Совершенствование административно-правового статуса уполномоченного экономического оператора в условиях Евразийского экономического союза* (Изд-во Российской таможенной академии 2015) 230.

коном критеріям, може подати до митних органів документи для початку процедуру оцінки його відповідності таким критеріям, митні ж органи здійснюють таку оцінку та у разі її успішності надають авторизацію, яка, зі свого боку, означає виникнення у підприємства низки прав та обов'язків, зокрема права на застосування спеціальних спрощень і користування перевагами.

Аналіз чинного законодавства дає змогу стверджувати, що до основних прав АЕО можна віднести такі: фінансового характеру (право АЕО, якому надано дозвіл на застосування спеціального спрощення “загальна фінансова гарантія”, на використання загальної фінансової гарантії, право на нестягнення плати за виконання митними органами митних формальностей поза місцем розташування митних органів у межах спеціальних спрощень, наданих підприємству, яке отримало авторизацію АЕО-С); технічного характеру (самостійне накладення пломб спеціального типу, випуск за місцезнаходженням, зниження автоматизованою системою митного оформлення ступеня ризику для визначення переліку митних формальностей під час здійснення митного оформлення товарів, транспортних засобів комерційного призначення); процедурного характеру (спрощене декларування, першочерговий порядок виконання митних формальностей, використання спеціально-визначеної смуги руху в пункті пропуску через державний кордон України); національного характеру (використання національного логотипу АЕО, визнання авторизації АЕО на всій території України); міжнародного характеру (право на визнання митними адміністраціями іноземних держав авторизації АЕО, отриманої підприємствами-резидентами, відповідно до міжнародних договорів України); інформаційного характеру (отримання повідомлення митного органу про те, що відповідні товари і транспортні засоби комерційного призначення на основі результатів аналізу ризиків за загальною декларацією прибуття обрано для проведення митного огляду в пункті пропуску); інші права (право на надання авторизації АЕО безоплатно та на її безстрокову дію, право на видачу сертифіката АЕО, право на анулювання авторизації за заявою підприємства тощо).

Обов'язки АЕО також можна розподілити на: загальні, що покладаються на будь-яку юридичну особу (необхідність дотримання митного та податкового законодавства, утримання від вчинення протиправних дій), спеціальні, що варіюються відповідно виду діяльності юридичної особи (дотримання критеріїв відповідності АЕО, що полягають у: відповідності основним принципам бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні, забезпечення фіксування у хронологічному порядку всіх господарських операцій, забезпечення можливості виокремлення відомостей про товари з різним митним статусом, забезпечення фізичного та/або із застосуванням інформаційно-телекомунікаційних технологій

доступу посадових осіб митних органів до первинних облікових документів і реєстрів бухгалтерського та складського обліку, запровадження процедури для забезпечення належного зберігання, попередження втрати та захисту облікових записів, документів та інформації щодо його господарської діяльності¹⁹ тощо).

Однак, на нашу думку, недостатнім є законодавче закріплення переліку прав, якими користуються АЕО, набагато важливішим є забезпечення їхньої реалізації, що здійснюється за допомогою широкого масиву процесуальних (процедурних) норм. Норми матеріального права ризикують отримати суто декларативний характер без закріплення механізмів їх процесуальної реалізації. Так, наприклад, національний логотип АЕО досі не розроблений, а користування такою перевагою, як використання спеціально визначеної (за наявності) смуги руху в пункті пропуску через державний кордон України для переміщення автомобільних транспортних засобів комерційного призначення на практиці не можливе, через відсутність таких смуг руху. Лише у вересні 2021 р. відбулося практичне забезпечення реалізації деяких (процедурних і технічних) прав АЕО, зокрема в практичному застосуванні було реалізовано норми, згідно з якими ухвалення митних декларацій щодо товарів АЕО здійснюється у першочерговому порядку, а також щодо врахування статусу АЕО в роботі автоматизованої системи митного оформлення, зокрема при оцінці ризиків, загалом, забезпечуючи ухвалення митних декларацій АЕО протягом кількох секунд і знижуючи імовірність генерації форм митного контролю для їх вантажів.

Не менш важливим фактором є необхідність застосування регулятивної функції органів державної влади у митній сфері. У цьому випадку на перший план виходить Державна митна служба, на яку покладаються регулятивні та контрольні-наглядові функції, що забезпечують дотримання прав та обов'язків АЕО. Тому можна стверджувати, що сам порядок реалізації прав та обов'язків АЕО, хоча і не охоплюється дослідженням його правового статусу, однак є надзвичайно важливим для забезпечення належного функціонування цього інституту митного права в Україні.

Висновки. Встановлено, що правовий статус АЕО – це сукупність основних прав, обов'язків, законних інтересів, правосуб'єктність, юридична відповідальність та правові засади функціонування підприємства-резидента, що виконує будь-яку роль у міжнародному ланцюзі постачання товарів (виробник, експортер, імпортер, митний представник, перевізник, експедитор, утримувач складу) й отримало авторизацію відповідно до вимог митного законодавства та набуло статус авторизованого економічного оператора. Категорія “правовий статус АЕО” має збірний, універсальний характер, тобто поглинає правові статуси учасників

¹⁹ Некрасов (н 18).

зовнішньоекономічної діяльності; відображає особливості юридичної особи та її становища у системі митних правовідносин; права АЕО не можуть бути реалізовані без інших його компонентів: кореспондуючих обов'язків органів державної влади, юридичної відповідальності, правових гарантій, без правосуб'єктності (правоздатності та дієздатності) юридичної особи тощо. Елементи правового статусу можна умовно розподілити на цільовий, компетенційний та організаційно-структурний блоки. Основним елементом правового статусу АЕО, що виділяє його з родової групи юридичних осіб у межах митних правовідносин, є право на застосування спеціальних спрощень (митних переваг).

REFERENCES

Bibliography

Authored books

1. Nekrasov D, *Sovershenstvovanie administrativno-pravovogo statusa upolnomochenogo ekonomicheskogo operatora v usloviyakh Evroaziiskogo ekonomicheskogo soyuza* (Yzd-vo Rossyiskoi tamozhennoi akademyy 2015) (in Russian).
2. Skakun O, *Teoria prava i derzhavy* (Alerta-K 2017) (in Ukrainian).
3. Venedyctov V, Inshyn M, *Status pratsivnykiv organiv vnutrishnikh sprav Ukrainy yak derzhavnykh sluzhbovtziv* (Vyd-vo Nats un-tu vnutr sprav 2003) (in Ukrainian).

Journal articles

4. Bezpalova O, Gorbach D, 'Ponyattia ta struktura administrativno-pravovogo statusu Natsionalnoi gvardii' (2017) 5 Forum Prava 31–8 (in Ukrainian).
5. Fedotova I, 'Teoretychni aspekty vyznachennia zmistu ta elementiv pravovoho statusu sub'ektiv mytnykh pravovidnosyn' (2012) 1 Visnyk Natsionalnoi Akademii procuratury Ukrainy 7–12 (in Ukrainian).
6. Yakymchuk N, 'Ponyattia, pravovyi status, pravove polozhennia, pravovyi modus ta pravovyi rezhym: teoretyko-pravovyi analiz' (2013) 3 Visnyk Natsionalnoi Akademii procuratury Ukrainy 11–8 (in Ukrainian).

Theses

7. Bilous-Osin' T, 'Kontseptsia upovnovazhenogho ekonomichnogho operatora v mytnomu zakonodavstvi' (dys kand yuryd nauk, 2005) (in Ukrainian).

Websites

8. 'Mytni pytannya ta spriannya torghivli' (*Evrointegratsiyni portal Ukraina-Evropa*) (accessed: 16.09.2021) (in Ukrainian).
9. 'Udoskonalennia' (*SLOVNYK.ua. Portal ukraïnskoi movy ta kultury*) <<https://slovyk.ua/index.php?sword=udoskonalennia>> (accessed: 16.09.2021) (in Ukrainian).

LEGAL STATUS OF THE AUTHORIZED ECONOMIC OPERATOR
IN UKRAINE

ABSTRACT. This article provides a theoretical analysis of the legal status of the authorized economic operator and attempts to develop recommendations to improve it. It is noted that the legal status of an authorized economic operator has a collective, universal nature, is inherent in the statuses of various participants in foreign economic activity, in particular, importers, exporters, carriers, customs representatives, warehouse keepers; reflects the features of the legal entity and its position in the system of customs relations, etc.

The article aims to attempt to determine the legal status of an authorized economic operator in Ukraine.

It is determined that the legal status of the AEO is a set of fundamental rights, responsibilities, legitimate interests, legal personality, legal responsibility, and legal basis for the operation of a resident enterprise, which plays a role in the international supply chain (manufacturer, exporter, importer, customs representative, carrier, freight forwarder, warehouse keeper), and received authorization under the requirements of customs legislation and acquired the status of an authorized economic operator. Elements of legal status are conditionally divided into the target, competence, and organizational-structural blocks. The main element of the legal status of an authorized economic operator, which distinguishes it from the generic group of legal entities within the customs relationship, is the right to apply special simplifications.

KEYWORDS: authorized economic operator; legal status; rights and responsibilities; legal liability, simplification, and benefits.